

Agora 6
8934 CJ Leeuwarden
(058) 7600760
info@fmf.frl
www.fmf.frl

Kvknr: 41000343
Btwnr: NL0035.14.092B01
IBAN: NL60TRIO0212485121

Bureau Energieprojecten
Inspraakpunt Hoogspanningsverbinding Vierverlaten - Ens, concept-NRD
Postbus 111
9200 AC Drachten

Datum : 17 juli 2023
Ons kenmerk : 90-23/HvdW/HP
Betreft : Concept NRD

Geachte heer, mevrouw,

De Friese Milieu Federatie, Natuur en Milieufederatie Groningen, Natuur en Milieufederatie Flevoland, Natuur en Milieufederatie Drenthe, Natuurmonumenten, Het Groninger Landschap, Het Flevo-landschap en Landschapsbeheer Friesland willen graag hun zienswijze kenbaar maken op de voorliggende concept Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD).

De Natuur- en Milieufederaties in deze provincies trekken gezamenlijk op in deze reactie en in het verdere participatieproces. Gevoed en gesteund door regionale natuur- en terreinbeherende organisaties. Wij voeren graag met u een persoonlijk gesprek om deze brief toe te lichten. Wij willen u er meteen op wijzen dat wij pas op 29 juni zijn ingelicht over het verschijnen van het NRD en de zienswijzeprocedure, ondanks dat wij wel hebben aangegeven graag betrokken te blijven.

Inzet

Het aantal voorliggende en haalbare tracés is met het verschijnen van het NRD geslonken, maar voor ons blijft de inzet hetzelfde:

1. Wij streven naar behoud van natuur en biodiversiteit, de waarde van het landschap en de fauna in het gehele zoekgebied.
2. Wij zijn ons terdege bewust van de noodzakelijkheid van een nieuwe hoogspanningsverbinding voor de energietransitie.

Aandachtspunten onderzoek MER

Ten eerste willen wij u een aantal punten meegeven betreffende het beoordelingskader. In de eerste beoordeling die is gedaan in de Notitie Kansrijke Alternatieven worden vrij nauwe beoordelingen gegeven. Er wordt puur gekeken naar wat wettelijk wel en niet kan bij het aanleggen van de nieuwe verbinding. Wij zouden willen pleiten om in de beoordeling breder te kijken. Kijk in de beoordeling naar waar de verbinding de meeste impact heeft.

Wij worden gesteund door

Samen voor een mooi en duurzaam Fryslân

Agora 6
8934 CJ Leeuwarden
(058) 7600760
info@fmf.frl
www.fmf.frl

Kvknr: 41000343
Btwnr: NL0035.14.092B01
IBAN: NL60TRIO0212485121

Doorkruising natuur zwaarder wegen

De ondertekende partijen vinden het onacceptabel dat de tracés Natura2000-gebieden (N2000) en Natuur Netwerk Nederland (NNN) doorsnijden. Wanneer er geen andere mogelijkheid is dan doorsnijding dan vinden ondertekende partijen dat het tracé hier ondergronds aangelegd moet worden. Voorbeelden hiervan zijn het tracé N3 door het Van Oordt's Mersken en anderzijds het tracé N2 door de Groote Wielen. Het lijkt onmogelijk om de verbindingen buiten de N2000-gebieden te laten lopen.

Het ondergronds aanleggen van nieuwe hoogspanningsverbindingen is ook benoemd in het coalitieakkoord voor de periode 2023-2027 ('Veur Mekoar') in de provincie Groningen. Dit is relevant voor de tracé varianten N2 en N3.

Ook voor veel tracés geldt dat het onvermijdelijk lijkt NNN volledig te vermijden. Bij het beoordelen wordt NNN vanwege zijn wettelijk zwakkere status slechts als aandachtspunt gezien (oranje beoordeling), maar geen knelpunt (rode beoordeling). Voor NNN geldt, net als voor N2000, het 'nee, tenzij-principe'. Laat daarom doorsnijding of aantasting van NNN even zwaar meewegen in de beoordeling. Vanwege dit 'nee, tenzij-principe' is doorkruising van NNN (en N2000) wat ons betreft reden om het tracé onder de grond aan te leggen bij doorkruising. Eén van de tracés waarbij dit van belang is Z4 waar het volledige Kuinderbos aan de noordelijke kant wordt afgesneden. Dit zou in onze ogen ook een knelpunt moeten zijn.

In de plan-MER (voortoets) en project-MER wordt er qua natuurgebieden gekeken naar Natura 2000-gebieden en het NNN. We vinden het daarnaast belangrijk dat niet alleen de huidige natuurgebieden in beschouwing worden genomen, maar ook de nog te ontwikkelen natuur, ook als dit (nog) geen NNN of Natura 2000 is. Bijvoorbeeld de nieuwe natuur in het zuiden van Schokland.

Recreatie

In de beoordelingskaders wordt gesproken over invloed op recreatie. Wat is de definitie van een recreatiegebied? Want natuurgebieden zijn vaak ook recreatiegebieden. Hoe wordt dit bepaald? En zichtbare masten en kabels werken ook een positieve natuurbeleving tegen. We zouden graag zien dat dit effect wordt meegenomen in de MER.

Doorkruising weidevogelgebieden zwaarder wegen

Ook weidevogelgebieden worden vanwege hun zwakkere wettelijke status slechts als aandachtspunten gezien en niet als knelpunt. Dit terwijl het doorsnijden van grote kernen van weidevogels wel een grote impact op de natuur heeft. Grote weidevogelkerngebieden zijn in onze ogen dan ook dermate belangrijk dat het tracé hier ondergronds zou moeten lopen.

Wij worden gesteund door

Agora 6
8934 CJ Leeuwarden
(058) 7600760
info@fmf.frl
www.fmf.frl

Kvknr: 41000343
Btwnr: NL0035.14.092B01
IBAN: NL60TRIO0212485121

Vogeltrekroutes

Naast het gebied waar de vogels leven moeten ook de trekroutes van de vogels worden meegenomen in het beoordelen van de impact van het tracé. Wanneer het tracé de trek van vogels in het gebied ernstig hindert, dan moet dit mee worden genomen in de beoordeling van de impact op het gebied.

Gebieden zonder officiële (wettelijke) status

Naast NNN en N2000-gebieden zijn er ook (natuur)gebieden die geen wettelijke status hebben, maar wel natuurlijke, landschappelijke en recreatieve waarden kunnen hebben. Denk hierbij bijvoorbeeld aan groenstroken, bepaalde bosgebieden, agrarische cultuurlandschappen of parken met bijzonder natuur-, landschaps- of recreatiewaarde. Neem deze gebieden in het afwegingskader mee als aandachtspunt.

Beoordeling andere fauna

Naast weidevogels kunnen hoogspanningsverbindingen ook voor andere fauna, voornamelijk vleermuizen, negatieve gevolgen hebben. Veel vleermuissoorten gelden, net als voor vogelsoorten, als beschermde soort. Daarom zou ook het effect van de nieuwe hoogspanningsverbinding op vleermuizen moeten worden meegenomen in het beoordelingskader.

Koppeling ruimtelijke ontwikkelingen

Bij een combinatie met een bestaande 220KV verbinding heeft het combineren van beide masten op één mast de voorkeur boven bundeling.

Wanneer de nieuwe 380KV wordt gecombineerd met een bestaande 110KV verbinding, dan vinden wij het gewenst dat de bestaande 110KV verbinding wordt vervangen door een ondergrondse verbinding. Dit vermindert het aantal doorsnijdingen en draagt bij aan de kwaliteit van het landschap.

Kijk bij het beoordelen van de ruimtelijke inpassing van het nieuwe tracé niet alleen naar de huidige infrastructuur, maar ook naar locaties waar infrastructuur, zover bekend, in de toekomst zal worden aangelegd.

Mitigerende maatregelen

Uit de Notitie Kansrijke Alternatieven blijkt dat er geen gebied is waar fauna en flora geen enkele verstoring zullen ondervinden. Om deze verstoring zoveel mogelijk te beperken willen wij u nog een keer wijzen op mitigerende maatregelen en hoe deze er in onze ogen uit zouden moeten zien. Wij willen dat deze mitigerende maatregelen in een vroeg stadium worden onderzocht en meegenomen.

Wij worden gesteund door

Agora 6
8934 CJ Leeuwarden
(058) 7600760
info@fmf.frl
www.fmf.frl

Kvknr: 41000343
Btwnr: NL0035.14.092B01
IBAN: NL60TRIO0212485121

Compensatie natuur

Per saldo mag er geen natuur verloren gaan. Er moet ruimhartig worden gecompenseerd en er moet natuur bijkomen. TenneT moet ook de kosten voor het aanschaffen van nieuw terrein betalen.

De compensatie voor natuur die verloren is gegaan door de aanleg van het tracé moet aansluiten op grote NNN en N2000-gebieden. Ga met terreinbeherende organisaties en natuurorganisaties in gesprek over de realisatie en voorwaarden voor deze natuurcompensatie per gebied.

Weidevogelgebieden

Per saldo mag er ook geen weidevogelgebied verloren gaan. De compensatie voor weidevogelgebied dat verloren is gegaan door de aanleg van het tracé moet aansluiten op grote kernen van weidevogelgebieden. Hiermee wordt gezorgd voor hoogwaardige compensatie en wordt versnippering van het weidevogelgebied tegengegaan.

Afsluitend, ten aanzien van het Concept NRD willen wij bovenstaande aandachtspunten nadrukkelijk herhalen. In de toekomst zullen wij onze voorkeur uitspreken voor een voorkeurstracé en spreken wij graag in. Als de NRD in september gereed is, dan zouden wij graag worden meegenomen in de verkenning en besluiten, bijvoorbeeld over de exacte uitwerking van de tracés binnen de 5 kilometer brede corridor.

Met vriendelijke groet,
Friese Milieu Federatie

Hans van der Werf
Directeur

Agora 6
8934 CJ Leeuwarden
(058) 7600760
info@fmf.frl
www.fmf.frl

Kvknr: 41000343
Btwnr: NL0035.14.092B01
IBAN: NL60TRIO0212485121

Mede namens:

Natuur en Milieufederatie Flevoland
Natuur en Milieufederatie Groningen
Natuur en Milieufederatie Drenthe
Natuurmonumenten
Het Groninger Landschap
Het Flevo-landschap
Landschapsbeheer Friesland

Wij worden gesteund door

Samen voor een mooi en duurzaam Fryslân